ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ

ବନାମ

ଶ୍ରୀମତୀ ଶାନ୍ତାଭାଇ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

18 ଜାନୁଆରୀ, 1995

[କେ. ରାମସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଏନ୍. ଭେଙ୍କଟଚଲା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମ, 1894 - ଧାରା 4(1) ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିସୂଚନା - ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ହୋଇଥିଲା - କ୍ଷତିପୂରଣ - ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ - ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ କ୍ରୟ ମୂଲ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳତା

ମାତ୍ର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶନ ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କର 22 ଏକର 63 ଦଶମାଂଶ ଜମି 1,08,000 ଟଙ୍କା ପାଇଁ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖରେ ଶିଳ୍ପ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 1,08,000 ଟଙ୍କା ପାଇଁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀଙ୍କ ଏକର ପିଛା 1500 ଟଙ୍କାର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଏକର ପିଛା 4900 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ମୋଟାମୋଟି ଭାବେ 1,08,000 ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଆବେଦନ ଉପରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ଏକର ପିଛା 10,000 ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ମୋଟ 2,27,000 ଟଙ୍କା କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଅପିଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଅପିଲକୁ ମଞ୍ଜୁରୀ ପ୍ରଦାନ କରି, ଏହି ଅଦାଲତ

ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ: 1. ପ୍ରକୃତରେ, ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 1,08,000 ଟଙ୍କା ବିନିମୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି କ୍ରୟ, ଠିକ୍ ସେହି କାରଣରୁ ସମାନ ନିଜ ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରେ ।

2. ସାଧାରଣ ବଜାର ପରିସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ବିଚାରବନ୍ତ ଏବଂ ଦୂରଦୃଷ୍ଟି ସଂପନ୍ନ କ୍ରେତା ବିକ୍ରେତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ 1,08,000 ଟଙ୍କାରେ କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ଜମି ପାଇଁ 2,27,000 ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ରାଜି ହେବେ ନାହିଁ ।

3. ଅନ୍ୟ ଜମିର ଛୋଟ ଛୋଟ ଅଂଶର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଆଧାରରେ ବିନା ବିଚାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସମୟରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାରକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ ।

ଭି. ଏମ୍. ସାଲଗୋଆକର ଏବଂ ବ୍ରଦର ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ *ଭାରତ ସଂଘ*, **2 ଜାନୁଆରୀ, 1995 ତାରିଖର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3800/89 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲୀୟ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 2944/1984 ।

F.A. ସଂଖ୍ୟା 17/1981ରେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର 1.11.83 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଅପିଲକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବି. ଏସ୍. ବନ୍ଥିଆ, ଏସ୍. କେ. ଅଗ୍ନିହୋତ୍ରୀ ।

ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଆର୍. ପି. ଭଟ୍ଟ, ବିବେକ ଗମ୍ଭୀର ଏବଂ ଏସ୍. କେ. ଗମ୍ଭୀର ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା:

ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 4(1) (ସଂକ୍ଷେପରେ, 'ଅଧିନିୟମ') ଅଧୀନରେ ଏକ ଅଧିସୂଚନା ରାଜ୍ୟ ରାଜପତ୍ରରେ 6 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖରେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଦେଶର ଦେବଦାସ ଜିଲ୍ଲାର ରସୁଲପୁର ଗ୍ରାମରେ ଅବସ୍ଥିତ 22 ଏକର 63 ଡେସିମିଲ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଜୁନ୍ 1975 ତାରିଖର ତାଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ଅଧିକାରୀ ଏକର ପିଛା ବଜାର ମୂଲ୍ୟ 1,500 ଟଙ୍କା ସ୍ଥିର କରିଥିଲେ ଏବଂ ଆଇନଗତ ସୁବିଧା ସହିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ନିଷ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ ଅର୍ପଣ ପରେ, ଦେୱାନୀ ନ୍ୟାୟାଳୟ 1980 ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର 22 ତାରିଖର ଏହାର ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିନାମା ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ପରିମାଣକୁ ବୃଦ୍ଧି କରି ଏକର ପିଛା 4,900 ଟଙ୍କା କରିଥିଲେ ଯାହା ମୋଟ 1,08,000 ଟଙ୍କା ହୋଇଥିଲା । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଏହା ଉଲ୍ଲେଖ କରିବା ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଯେ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ଅଧିସୂଚନା ପ୍ରକାଶନର ମାତ୍ର ଦୁଇ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖର ପଞ୍ଜିକୃତ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ଅନୁଯାୟୀ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବା ଜମିକୁ ମୋଟ 1,08,000 ଟଙ୍କାରେ କିଣିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ନହୋଇ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 54 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଅପିଲ କରିଥିଲେ । 1 ନଭେମ୍ବର, 1983 ତାରିଖର ସ୍ଥାନାନ୍ତର

ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 323/82 ରେ ଏହାର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣକୁ ଏକର ପିଛା 10 ହଜାର ଟଙ୍କାକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ଅର୍ଥରେ, ଏହା ଉପରେ ବୈଧାନିକ ସୁବିଧା ସହିତ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମୋଟ 2,27,000 ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରିଥିଲେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ କରାଯାଇଥିବା ବର୍ଦ୍ଧିତ କ୍ଷତିପୂରଣ ବିରୁଦ୍ଧରେ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅପିଲ ଦାଖଲ କରାଯାଇଛି । ଆମ ବିଚାର ଅନୁଯାୟୀ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖର ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ବିକ୍ରି ଦଲିଲକୁ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ଅଧିଗୃହୀତ ଜମି ପାଇଁ ମୋଟ 1,08,000 ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଅଣଦେଖା କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ସ୍ପଷ୍ଟ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ ଏହା ଏକ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ ଅଟେ ଏବଂ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଛି ତାହା ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଟେ । ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜେ ଶିଳ୍ପ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହି ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଥିଲେ । ସେହି ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ ରୂପେ ବିଚାରକୁ ନେଇ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷତିପୂରଣ ବୃଦ୍ଧି କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଯୁକ୍ତିରେ ଆମେ କୌଣସି ସାମର୍ଥ୍ୟ ପାଉନାହୁଁ । ଯେତେବେଳେ ଉତ୍ତରଦାତା ନିଜେ ଏକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସମ୍ପତ୍ତି କିଣିଥିଲେ ଏବଂ 4 ସେପ୍ଟେମ୍ବର, 1974 ତାରିଖରେ ବିକ୍ରି ଦଲିଲ ପଞ୍ଜିକୃତ କରିଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ଠିକ ସେହି କାରଣରୁ ଏହା ସେହି ଜମିର ବଜାର ମୂଲ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁ ଏକମାତ୍ର ଆଧାର ପ୍ରଦାନ କରିବ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ, 1,08,000 ଟଙ୍କା ବିନିମୟ କରି କିଣାଯାଇଥିବା ସମ୍ପତ୍ତି ପାଇଁ, ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁଇ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ବିଚାରବନ୍ତ ଏବଂ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିସମ୍ପନ୍ନ କ୍ରେତା 1,08,000 ଟଙ୍କା ଦେଇ ଜମି କ୍ରୟ କରିବେ ନାହିଁ । ସାଧାରଣ ବଜାର ପରିସ୍ଥିତିରେ ସେହି ସମାନ ଜମି ପାଇଁ ଦୁଇ ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ 1,19,000 ଟଙ୍କା ପଇଠ କରିବାକୁ ଜଣେ କ୍ରେତା ରାଜି ହେବେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଯୌକ୍ତିକ ଏବଂ ପ୍ରତାରଣାଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ । ସେଥିପାଇଁ, ଅନ୍ୟ ଜମିଗୁଡ଼ିକର କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶର ବିକ୍ରୟ କାରବାର ଆଧାରରେ ବିନା ବିଚାରରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ସମୟରେ ଏହି ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ବିଚାରଗୁଡ଼ିକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ । *ଏମ୍. ଭି. ସାଲଗୋଆକର ଏବଂ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍* ବନାମ *ଭାରତ ସଂଘ*, 11 ଜାନୁଆରୀ, 1995 ତାରିଖର ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 3800/89 ର ସମାନ ତଥ୍ୟ ଉପରେ, ସନ୍ଦର୍ଭ ଅଦାଲତଙ୍କ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଓଲଟାଇ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟକୁ ଏହି ଅଦାଲତ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ନିଜେ ଦାବିଦାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ରୟ କରାଯାଇଥିବା ହାରରେ ଅଧିନିର୍ଣ୍ଣୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କର ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା

ବିଚାରପତିଙ୍କ ରାୟ ଏବଂ ଡିକ୍ରିକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଛି । ତଦନୁସାରେ ଅପିଲକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି ।

ଫଳସ୍ୱରୂପ, ପ୍ରତିକୂଳ ଆପତ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ ଖର୍ଚ୍ଚ ସହିତ ଖାରଜ କରାଯାଉଛି ।

ଏ. ଜି. ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷା ରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର:

ସୁଶ୍ରୀ ସଙ୍ଗୀତା ଲେଙ୍କା,
ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ